

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН, УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання курсової роботи

з дисципліни ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

для студентів	2 курсу, 1 курсу зі скороченим терміном навчання
підготовки	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань	05 – Соціальні та поведінкові науки
спеціальності	051 – Економіка
освітньо-професійної програми	Економіка підприємства і бізнес-аналітика, Економічна безпека
факультету	міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Хмельницький – 2024 р.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємства» підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти спеціальності 051 – Економіка.

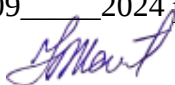
РОЗРОБНИКИ: Мєшкова-Кравченко Н.В., старший викладач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки;

Рецензент: Тарасюк А.В., доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки, к.е.н., доцент.

Затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

Протокол № 1 від « 02 » 09 2024 року

В.о. завідувача кафедри

Наталія ШАНДОВА

УЗГОДЖЕНО:

З НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИМ ВІДДІЛОМ

Реєстраційний номер № 50/031-04.09.2024 р.

ЗМІСТ

	с.
1. Загальні положення	4
2. Основні етапи виконання курсової роботи	6
3. Вимоги до обсягу і структури курсової роботи	8
4. Вимоги до оформлення курсової роботи	10
4.1. Загальні вимоги	10
4.2. Нумерація	11
4.3. Ілюстрації	12
4.4. Таблиці	13
4.5. Переліки	14
4.6. Формули	15
4.7. Посилання	16
4.8. Додатки	16
5. Організація захисту та оцінювання курсової роботи	17
6. Орієнтовна тематика курсових робіт	18
7. Рекомендована література	20
Додаток А. Зразок оформлення титульного аркушу курсової роботи	22
Додаток Б. Зразок заповнення бланку завдання на курсову роботу	23
Додаток В. Зразок оформлення реферату курсової роботи	25
Додаток Г. Зразок оформлення змісту курсової роботи	26
Додаток Д. Зразок оформлення вступу курсової роботи	27
Додаток Е. Зразок оформлення тексту курсової роботи	29
Додаток Ж. Зразок оформлення висновків курсової роботи	32
Додаток З. Приклади оформлення літературних джерел	35

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У сучасних умовах основною ланкою суспільного виробництва є підприємство. Від того, наскільки ефективно працює підприємство залежить стан економіки держави і благополуччя суспільства в цілому. У зв'язку з цим особливого значення набуває вивчення економічних дисциплін з урахуванням нових підходів, підготовка економістів нової формації, що глибоко розуміють теорію ринкової економіки та вміють ефективно використовувати отримані знання на практиці.

Мета дисципліни «Економіка підприємств» – формування здатностей приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

1. ЗКЗ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
4. СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
5. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
6. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

1. ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
2. ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
3. ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
4. ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують

професійну діяльність.

5. ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

6. ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Згідно з навчальним планом підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні студенти виконують курсову роботу з дисципліни «Економіка підприємства».

Курсова робота — один із видів індивідуальних завдань навчально-наукового характеру, який має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань студентів з навчальної дисципліни, а й застосування їх при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології.

Робота над курсовою роботою має виявити рівень підготовки студента, його здатність застосовувати отримані знання під час вирішення конкретних проблем.

Основні завдання виконання курсової роботи :

- систематизація, закріплення та розширення знань студента із дисциплін;
- підтвердження рівня засвоєння студентом теоретичних знань та спеціальної практичної підготовки;
- розвиток навичок самостійної роботи з законодавчою та нормативною базою, науковою літературою;
- комплексне оволодіння студентом методикою дослідження, пов'язаного з темою курсової роботи;
- виявлення схильності студента до аналізу і самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження;
- виявлення умінь студента застосовувати теоретичні й спеціальні знання для вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення певного напрямку діяльності підприємства;
- з'ясування ступеня підготовленості студента до самостійної роботи на підприємствах та в установах в сучасних умовах.

Керівництво курсовою роботою студента здійснюється кваліфікованими викладачами кафедри

Студенту надається право вибрати тему курсової роботи з числа визначених кафедрою або запропонувати свою тему з обґрунтуванням необхідності її розробки. Тематика курсових робіт щорічно коригується з урахуванням набутого на кафедрі досвіду, побажань стейкхолдерів.

Курсова робота має виконуватися на основі обов'язкового використання статистичних даних, наведених у науковій літературі, періодичній пресі та статистичних виданнях; ретельного вивчення й узагальнення передового досвіду господарювання, за наявної можливості на матеріалах реально функціонуючого підприємства.

Основні вимоги, що висуваються до курсової роботи:

- обґрунтована актуальність теми;
- теоретичне дослідження має проводитись з позицій сучасної економічної науки;
- вивчення та характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану, а також передового досвіду роботи підприємств;
- аналіз стану об'єкта дослідження (підприємств галузі чи окремого підприємства) за певний період, виявлення динаміки показників, тенденції на перспективу і проблем, що вимагають свого рішення;
- володіння сучасною методикою вирішення практичних задач, узагальнення і обґрунтування результатів;
- уміння самостійно працювати з науковою економічною літературою;
- уміння грамотно і логічно обґрунтовано викладати свої думки, результати досліджень, узагальнювати розрахунки, будувати графіки і діаграми економічних показників.

Таким чином курсова робота повинна мати практичну значущість, демонструвати комплексний системний підхід до дослідження теми роботи із застосуванням сучасної методології і елементів творчості.

2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Першим, відповідальним етапом написання курсової роботи є вибір теми. Студент обирає тему роботи самостійно з числа визначених кафедрою економіки, підприємництва та економічної безпеки або пропонує свою тему з обґрунтуванням необхідності її розробки. При цьому потрібно звернути увагу на її актуальність, перспективність, наявність теоретичної бази та статистичного матеріалу.

В межах потоку студентів теми не повинні повторюватися.

Виконання студентом курсової роботи організовується відповідно до завдання, що

включає календарний план виконання етапів роботи. Методичну допомогу в складанні календарного плану надає керівник курсової роботи. Крім того, керівник може рекомендувати літературу, довідкові, статистичні матеріали за темою роботи.

Студент періодично інформує керівника про хід виконання курсової роботи, консультиється з проблемних питань.

Процес роботи поділяється на три основні етапи:

- підготовчий етап;
- етап роботи над змістом;
- заключний етап.

На підготовчому етапі студент повинен:

- ознайомитися з основними вимогами до написання курсової роботи;
- визначити об'єкт і предмет дослідження;
- обрати та затвердити тему;
- розробити завдання, скласти календарний план виконання теми, узгодити план з керівником;
- виявити та підібрати нормативні акти: закони України, постанови Кабінету міністрів України та інші; довідкову та науково-методичну літературу з обраної теми.

Етап роботи над змістом курсової роботи передбачає виконання студентом наступних завдань:

- вивчити теоретичні положення, нормативну та статистичну документацію стосовно теми курсової роботи;
- зробити критичний аналіз наукової літератури з теми;
- написати теоретичний розділ;
- опрацювати фактичний (статистичний) матеріал;
- написати аналітичний розділ.

На заключному етапі студенту слід:

- на основі матеріалу попередніх розділів курсової роботи надати рекомендації щодо удосконалення вирішення проблем за темою дослідження і написати третій розділ;
- здійснити належне літературне й технічне оформлення курсової роботи відповідно до нормативних вимог;
- відредагувати й надати курсову роботу на ознайомлення науковому керівнику, нормоконтролеру.

Після отримання позитивних відгуків та підписів курсова робота виноситься на захист.

Таблиця 1

Графік виконання курсової роботи

Етапи виконання роботи	№ тижня з початку навчального року	Виконання роботи, %
1.Вибір теми курсової роботи	1	5%
2.Огляд літературних, статистичних та інших джерел, відбір матеріалу	2, 3	15%
3.Складання плану роботи	4	20%
4.Написання основної частини		
4.1. Теоретичний розділ	5, 6, 7	40%
4.2. Аналітичний розділ	8, 9	65%
4.3. Рекомендаційний розділ	10, 11	90%
5.Формулювання висновку	12	95%
6.Оформлення курсової роботи	13	100%
7.Подання роботи на кафедру для перевірки. Висновок керівника	14	
8.Захист курсової роботи	15	

ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ І СТРУКТУРИ РОБОТИ

Виконана студентом курсова робота повинна мати логічний, доказовий, аргументований характер, бути належно оформленою.

Загальний обсяг курсової роботи - 40 - 50 друкованих аркушів **(починаючи з першого титульного листа але без списку використаних джерел та додатків)**. Перевищення зазначених обсягів свідчить про невміння студента працювати з матеріалом, виділяти найбільш значні факти та робити чіткі висновки.

Структура курсової роботи студента:

- титульний лист (див. додаток А);
- бланк завдання (див. додаток Б);
- реферат (див. додаток В);
- зміст (див. додаток Г);
- вступ (див. додаток Д);
- основна частина (див. додаток Е);
- висновки (див. додаток Ж);
- список використаних джерел (див. додаток З);
- додатки (при необхідності).

Реферат (1 сторінка) містить інформацію про автора, тему роботи, її обсяг (вся кількість сторінок роботи (загальний обсяг роботи мінімум 40 стор. + список використаних джерел та додатки)), кількість опрацьованих літературних джерел, кількість додатків. Вказується об'єкт дослідження, мета курсової роботи та дається коротка характеристика

змісту трьох розділів роботи (обсяг не більше 1 сторінки). Зразок оформлення реферату наведено в *додатку В*.

Вступ (2 сторінки) містить обґрунтування актуальності обраної теми курсової роботи, перелік авторів, які зробили значний внесок у дослідження даної теми, визначає мету та завдання роботи, предмет, об'єкт дослідження і подає коротку інформацію про нього, стисло характеризує використані методи та інформаційні джерела дослідження, вказується практична значущість теми. Зразок оформлення наведено в *додатку Д*.

Основна частина складається з трьох розділів: теоретичного, аналітичного і рекомендаційного, кожний з яких налічує не менш ніж два підрозділи. Приблизний обсяг розділів (відносно до загального обсягу 40 – 50 стор. без списку літературних джерел та додатків):

- титульний лист (1стор.), бланк завдання (2стор.), реферат (1стор.), зміст (1стор.), вступ (2стор.), висновки (2-3стор.) – 20%;
- перший розділ - 40%;
- другий розділ - 25%;
- третій розділ - 15%.

Теоретичний (перший) розділ. Він виконується на основі вивчення літературних джерел і включає питання, які розкривають найважливіші особливості наукової проблематики. Значення теоретичного розділу полягає в тому, щоб розкрити теоретичні аспекти проблеми (сутність, класифікації і методики, що використовуються в межах тематики, вплив на результативність діяльності підприємства.), історичний розвиток економічної думки, законодавчу та нормативну базу, вітчизняний і закордонний досвід.

Аналітичний (другий) розділ. В ньому необхідно розкрити сучасний стан проблеми на прикладі підприємств України або окремого підприємства на основі аналізу відповідних показників (темпи зростання (приросту), структура, абсолютне та відносне відхилення і т.і.) та зробити висновки відносно отриманих результатів. Для більшої наочності результати аналізу потрібно представити в формі таблиць, діаграм.

При аналізі діяльності підприємства необхідно звернути увагу на наступне: загальна характеристика підприємства, опис видів та обсягів діяльності, ринків збуту продукції, взаємовідносин з основними постачальниками та споживачами продукції; проаналізувати основні техніко-економічні показники діяльності підприємства за період у 2-3 роки; провести аналіз показників роботи підприємства в межах теми роботи.

Рекомендаційний (третій) розділ - це пропозиції щодо вдосконалення діяльності відповідно до напрямку дослідження: відобразити існуючі шляхи покращення діяльності з

розглянутого напрямку взагалі і стосовно розглянутого конкретного підприємства зокрема.

Висновки містять стислий виклад підсумків роботи (загальна кількість, яких повинна бути не менше 2-3 сторінок). Наводяться найбільш важливі положення, які містять оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності меті курсової роботи та поставленим у вступі завданням, пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного напрямку діяльності підприємства. Зразок оформлення наведено в *додатку Ж*.

Список використаних джерел. Необхідна кількість використаних джерел для курсової роботи повинна складати не менше ніж 20 джерел. Приклад оформлення списку використаних джерел наведено у *додатку З*.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги

Курсову роботу виконують за допомогою комп'ютерної техніки, на одній стороні аркуша білого паперу формату А 4 (210x297 мм) до тридцяти рядків на сторінці, з використанням шрифтів текстового редактора Microsoft Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Текст курсової роботи необхідно розміщувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве - 30 мм, праве - 15 мм, верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм.

Мова написання роботи – українська.

Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору. Щільність тексту курсової роботи повинна бути однаковою.

Друкарські помилки, описки і графічні неточності, які виявилися під час написання курсової роботи, можна виправляти методом підчищення або зафарбовування білою фарбою і нанесення на тому ж місці або між рядками виправленого тексту.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам (1,24см).

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи.

Заголовки структурних частин курсової роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. **Крапку в кінці заголовка не ставлять.**

Перенесення слів у заголовок не допускається. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати **2 інтервалам (пропуск однієї строки)**.

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки.
Остання сторінка кожної структурної частини роботи повинна займати не менше 2/3 аркуша.
До загального обсягу курсової роботи не входять список використаних джерел і додатки. Всі сторінки зазначених елементів курсової роботи підлягають суцільній нумерації, в тому числі список використаних джерел і додатки.
Проставляють нумерацію на сторінці починаючи з «ВСТУП» - 6 сторінка.

4.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, а починають проставляти у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці з першого листа «ВСТУП». Приклад оформлення титульного аркушу курсової роботи наведено в додатку А .

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини курсової роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП». Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу по середині рядка.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі курсової роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі курсової роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл.1.2». Перенесення таблиці можливе, якщо на сторінках розриву розміщується не менше трьох рядків.

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

4.3. Ілюстрації

Ілюстрації (креслення, схеми, графіки, карти) необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації та таблиці виконуються шрифтом Times New Roman, 12 або 14 пт, причому у межах одного рисунку чи таблиці використовується шрифт одного розміру (наприклад, 12 шрифтом).

Приклад

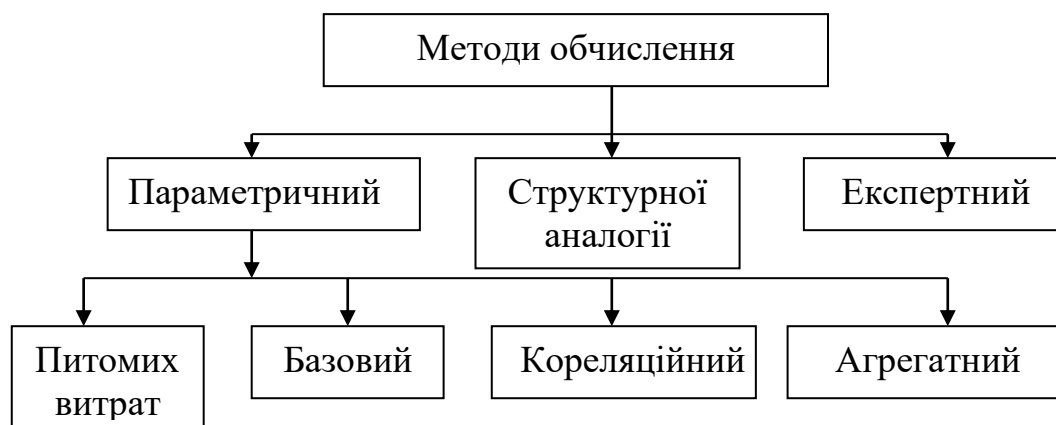

Рис. 1.1. Методи прогнозного обчислення собівартості виробів

Рисунки слід виділяти з тексту вільними рядками. Відстань між рисунком і текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам (пропуск однієї строки).

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 1.1)» або зворот типу: «...як це видно з рисунку 1.1» або «... як це показано на рисунку 1.1».

Якщо ілюстрації та таблиці розміщують повернутими на сторінці, то вони мають бути зорієнтованими по лівому полю стандартного аркуша. Якість ілюстрацій та діаграм повинна забезпечувати їх чітке відтворення. В основній частині роботи не допускається розміщення кольорових ілюстрацій (фотографій, графіків), їх доцільніше винести у додатки. *Приклад оформлення ілюстрації наведено у додатку Е.*

4.4. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць. Таблиці виконуються шрифтом Times New Roman CYR, 12 або 14 пт, полуторним міжрядковим інтервалом. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Заголовки і підзаголовки вказують в однині.

Таблиця 4.1

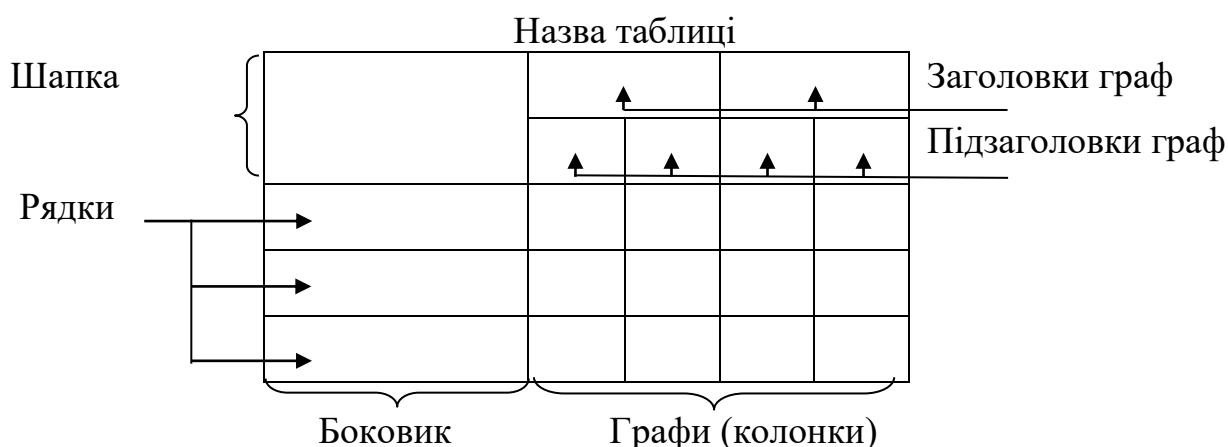

Рис. 4.1. Приклад побудови таблиці

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, переносючи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в

кожній частині таблиці її шапку і боковик.

Таблиці слід виділяти з тексту вільними рядками. Відстань між таблицею і текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам (пропуск однієї строки).

Перенесення таблиці на другу сторінку можливе у тому випадку, якщо викладення показників не менше трьох (рядків таблиці). Окрема графа з зазначенням одиниць вимірювання в таблиці не допускається. Одиниці вимірювання зазначаються безпосередньо після наведеного показника (наприклад: «Кількість працівників, осіб»).

Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не можна. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк. Якщо таблиця розміщується на двох і більше сторінках, то її номер та заголовок вказують лише на першій сторінці, а на усіх наступних над таблицею вказується «Продовження табл. 1.1». **Якщо таблиця займає більше трьох сторінок, то вона обов'язково виконується в додатках.**

Приклад оформлення таблиці наведено у додатку Е.

4.5. Переліки

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити дефіс (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації). Переліки першого рівня та другого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу (1.24 см).

Приклад оформлення переліків наведено у додатку Е.

4.6. Формули

При використанні формул необхідно дотримуватися певних правил.

При написанні формул слід обов'язково користуватися редактором формул (об'єкт Microsoft Equation).

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного

символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки з абзацного відступу.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Відстань між формулою і текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам (пропуск однієї строки). Якщо формула наведена з поясненням значень символів, то відокремлення пропуском строки від тексту слід здійснювати після пояснення. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (-), множення ($\times$). Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в наступному тексті (розділі) для подальшого використання під час розрахунків. Якщо формула приведена і одразу використана для розрахунку то її нумерувати не слід. Інші формули нумерувати не рекомендується.

Номер формули зазначають на рівні формули в круглих дужках арабськими цифрами у крайньому правому положенні на рядку. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Номер формули-дроби подають на рівні основної горизонтальної риски формули. Номер групи формул, розміщених на окремих рядках й об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться в середині групи формул і спрямовано в сторону номера.

Приклад оформлення формул наведено у додатку Е.

4.7. Посилання

Посилання в тексті на джерела слід зазначати порядковим номером за списком використаних джерел, виділеним двома квадратними дужками до крапки в кінці речення.

Джерела у списку можна розміщувати у порядку появи посилань у тексті, або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів чи заголовків, або у хронологічному порядку. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Приклади оформлення списку використаних джерел наведено у додатку Ж.

4.8. Додатки

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках

(після списку використаних джерел), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ____» і велика літера, що позначає додаток. Посилання на додаток по тексту надається у вигляді виразу в круглих дужках «(див. дод. А)», або зворотом типу: «...як це видно з додатку А» або «... як це показано в додатку А».

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер І, Ї, Й, О, Ч, Ї, наприклад, «Додаток А», «Додаток Б». Якщо у курсовій роботі один додаток, то він позначається «Додаток А». Якщо додаток розміщується на двох і більше сторінках, то на усіх наступних сторінках у верхньому правому кутку аркуша вказується «Продовження дод. А». Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатку. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад, А.2 - другий розділ додатку А; В.3.1 - перший підрозділ третього розділу додатку В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатку, наприклад: рис. Д.1.2 - другий рисунок першого розділу додатку Д; формула (А.1) - перша формула додатку А.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовка студента до захисту курсової роботи починається з роботи над виступом. Доповідь повинна тривати не більше 10 хвилин. При написанні тексту доповіді слід зважати на те, що за 10 хвилин доповідач, в середньому, може викласти матеріал, що розміщений на 3 сторінках друкованого через 1,5 інтервали тексту.

У доповіді на захисті студентам слід обґрунтувати актуальність теми, сформулювати мету та завдання дослідження, викласти теоретичні й методичні положення, на яких базується робота, дати коротку характеристику об'єкта дослідження, показати результати дослідження, суть запропонованих пропозицій, заходів та їх обґрунтування.

Захист курсової роботи проводиться на комісії в складі провідних викладачів.

Порядок захисту курсової роботи:

- виступ автора (до 10 хвилин), в якому розкривається основний зміст роботи, висловлюються рекомендації щодо вирішення проблем діяльності підприємства згідно з темою дослідження;

- відповіді автора на запитання щодо досліджуваної проблеми членів комісії;
- оцінювання членами комісії змісту та захисту курсової роботи студента.

При оцінці курсової роботи враховуються:

- науково-теоретичний рівень змісту, теоретична обґрунтованість теми;
- вироблення навичок щодо виявлення і вирішення проблеми: вміння самостійно працювати з літературними джерелами;
- використання методів дослідження, самостійний і творчий підхід до аналізу явищ і процесів;
- планомірний і систематичний характер роботи студента над темою;
- правильність оформлення курсової роботи і своєчасність її здачі;
- грамотний і аргументований захист курсової роботи перед комісією.

У випадку отримання незадовільної оцінки за національною шкалою або порушення термінів виконання та захисту курсової роботи без поважних причин студент вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю. В інших випадках (хвороба тощо) студент має право на продовження сесії.

Курсові роботи, що мають теоретичну та практичну цінність, подаються на конкурси студентських наукових робіт.

Таблиця 5.1

Оцінювання курсової роботи

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
- теоретичне висвітлення теми - адекватність використання методологічного та діагностичного апарату в процесі проведення економічного дослідження - обґрунтованість запропонованих заходів - якість оформлення курсової роботи		- уміння стисло, чітко та логічно викласти основний зміст і висновки по роботі - здатність аргументовано захищати свої пропозиції та погляди - планомірний і систематичний характер роботи студента над темою	
до 40 балів		до 60 балів	100балів

Переведення балів 100-бальної шкали в національну та європейську шкали здійснюється наступним чином:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС/ ECTS grade		Оцінка за національною шкалою/ National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Удосконалення маркетингової діяльності підприємства.
2. Удосконалення комерційної діяльності підприємства.
3. Забезпечення розвитку малого бізнесу в Україні.
4. Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.
5. Об'єднання підприємств як фактор росту їх конкурентоспроможності.
6. Зовнішнє середовище діяльності підприємства.
7. Виробнича структура підприємства та шляхи її удосконалення.
8. Система управління підприємством в період трансформації економічних процесів.
9. Формування організаційної структури управління підприємством.
10. Товарна політики підприємства.
11. Цінова політики підприємства.
12. Асортимент продукції підприємства та шляхи його оптимізації.
13. Планування діяльності підприємства.
14. Стратегічне планування на підприємстві.
15. Формування виробничої програми підприємства.
16. Удосконалення маркетингових досліджень як фактор оптимізації виробничої програми.
17. Формування та ефективне використання трудового потенціалу підприємства.
18. Оцінка персоналу як важливий елемент кадрової політики підприємства.
19. Продуктивність праці та шляхи її росту.
20. Удосконалення системи мотивації праці на підприємстві.

21. Формування системи оплати праці на підприємстві.
22. Нематеріальні ресурси підприємства, їх формування та ефективність використання.
23. Відтворення основних засобів підприємства.
24. Підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.
25. Амортизаційна політика підприємства в сучасних умовах господарювання.
26. Підвищення ефективності використання оборотного капіталу підприємства.
27. Визначення потреби оборотного капіталу підприємства.
28. Удосконалення управління матеріальними.
29. Удосконалення інвестиційної діяльності підприємства.
30. Удосконалення інноваційної діяльності підприємства.
31. Формування техніко-технологічної бази підприємства.
32. Формування та використання виробничої потужності підприємства.
33. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва.
34. Удосконалення матеріально-технічного забезпечення виробництва.
35. Удосконалення управління виробничими запасами на підприємстві.
36. Диверсифікація діяльності підприємства як фактор забезпечення його конкурентоспроможності.
37. Розвиток інфраструктури підприємства як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства.
38. Конкурентоспроможність продукції та шляхи її росту.
39. Удосконалення управління якістю продукції.
40. Удосконалення управління витратами.
41. Оптимізація поточних витрат як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства.
42. Шляхи оптимізації матеріальних витрат на підприємстві.
43. Удосконалення формування і розподілу прибутку.
44. Рентабельність продукції та шляхи її росту.
45. Підвищення ефективності діяльності підприємства.
46. Організаційний розвиток підприємства.
47. Створення та ефективність діяльності віртуальних підприємств.
48. Створення та ефективність діяльності мережеподібних підприємств.
49. Реструктуризація підприємств
50. Формування системи економічної безпеки на підприємстві.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

а) основна (базова)

1. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навч. посіб. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
3. Економіка підприємства: підручник / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін.; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 426 с.
4. Бондаренко Л.М., Горобинська М.В. Економіка підприємства: практикум. Харків: ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2020. 66 с.
5. Шандова Н.В., Мешкова–Кравченко.Н.В., Латкіна С.А. Економіка підприємства: навч. посіб. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. 336 с.

б) додаткова

- 1.Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навч. посібник. Харків: ХНУВС. 2017. 192 с.
- 2.Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. 2-ге вид.,перероб. та доп. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
- 3.Захарченко В. І., Меркулов М. М., Балахонова О.В. Економіка підприємства: теорія. Львів: Магнолія 2006. 2019. 323 с.
- 4.Кулішов В. В. Економіка підприємства: навч.посіб. Львів: Магнолія 2006. 2019. 205 с.
- 5.Метошоп І.М., Ящеріцина Н.І. Економіка і фінанси підприємства: навч.посіб. ІФНТУНГ, 2017. 291с.
- 6.Романченко Н.В., Кожемякіна Т.В., Пічик К.В. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2018. 343 с.
- 7.Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: підручник. Київ: Компринт, 2015. 465 с.
- 8.Шарко М.В., Мешкова–Кравченко.Н.В., Радкевич О.М. Економіка підприємства (Частина 1) : навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 436 с.
- 9.Шарко М.В., Мешкова–Кравченко.Н.В., Латкіна С.А. Економіка підприємства (Частина 2. Практикум) : навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 278 с.
10. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.
11. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04. 2000 р. № 92. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
18. Національний класифікатор України. Класифікатор професій. ДК 003:2010: Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010. № 327. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
19. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
20. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
21. Про господарські товариства. Закон України від 19.09.91 р. № 1576 – XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
22. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 01.04.2011 р. № 2464-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
24. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.91 р. № 1560–XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
25. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40 – IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
26. Про оплату праці: Закон України від 24.03.95 р. №108/95. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.
27. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 23.12.93 р. № 3771 - XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
28. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275 – XIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#n38626>

в) інформаційні ресурси

- 1.База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- 2.Електронний ресурс «Фінансовий портал». URL: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>
- 3.Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/> .
- 4.Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) або Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA URL: <https://smida.gov.ua/about>

Додаток А

Зразок оформлення титульного листа

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КУРСОВА РОБОТА

З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

на тему: Удосконалення управління якістю продукції

Студента (ки) 2 курсу 2Е групи
Спеціальності 051 «Економіка»
Освітньо-професійної програми:
«Економіка підприємства і бізнес-аналітика»
Шевченка П.І.
Керівник ст.викл.Мешкова-Кравченко Н.В.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії	_____	Наталія ОЛІЙНИК
	(підпис)	
	_____	Алла ТАРАСЮК
	(підпис)	
	_____	Наталія МЄШКОВА-
	(підпис)	КРАВЧЕНКО

Хмельницький - 2024 р.

Додаток Б

*Зразок оформлення бланку завдання на курсову роботу***ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесуКафедра економіки, підприємництва та економічної безпекиРівень вищої освіти перший (бакалаврський)Спеціальність 051 ЕкономікаОсвітньо-професійна програма Економіка підприємства і бізнес-аналітика**З А В Д А Н Н Я
НА КУРСОВУ РОБОТУ СТУДЕНТУ****Шевченку Павлу Івановичу**

1. Тема роботи Удосконалення управління якістю продукції
2. Строк подання студентом роботи _____
3. Вихідні дані до роботи Планові та звітні показники діяльності ПАТ «Херсонська кондитерська фабрика» за 2018-2020 роки, літературні джерела і періодичні видання з даної теми та Інтернет ресурси
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Загальна характеристика якості продукції
Аналіз діяльності ПАТ «Херсонська кондитерська фабрика» та якості продукції
Ефективність впровадження систем управління якістю в сучасних умовах функціонування підприємства
5. Перелік графічного матеріалу
Робота містить 25 таблиць та 10 рисунків

6. Дата видачі завдання 06.09.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	<i>Вибір теми курсової роботи</i>	06.09.24- 15.09.24	<i>виконано</i>
2.	<i>Огляд літературних, статистичних та інших джерел, відбір матеріалу</i>	16.09.24- 22.09.24	<i>виконано</i>
3.	<i>Складання плану роботи</i>	2.09.24- 29.09.24	<i>виконано</i>
4.	<i>Написання основної частини</i>	30.09.24- 24.11.24	<i>виконано</i>
	<i>теоретичний розділ</i>	30.09.24- 13.10.24	<i>виконано</i>
	<i>аналітичний розділ</i>	14.10.24- 10.11.24	<i>виконано</i>
	<i>рекомендаційний розділ</i>	11.11.24- 24.11.24	<i>виконано</i>
5.	<i>Формулювання висновку</i>	25.11.24	<i>виконано</i>
6.	<i>Оформлення курсової роботи</i>	26.11.24- 27.11.24	<i>виконано</i>
7.	<i>Подання роботи на кафедру для перевірки</i>	28.11.24	<i>виконано</i>
8.	<i>Захист курсової роботи</i>	02.12.24	

Здобувач _____ Павло ШЕВЧЕНКО

Керівник роботи _____ Наталія МЄШКОВА-КРАВЧЕНКО

Додаток В

Зразок оформлення реферату курсової роботи

РЕФЕРАТ

Курсова робота Іванова Петра Івановича на тему: «Удосконалення управління якістю продукції» містить 49 сторінок (вказують кількість сторінок загального обсягу курсової роботи (мінімум 40 стор.) з урахуванням сторінок списку літературних джерел та додатків), 11 таблиць, 12 рисунків, 27 літературних джерел, 5 додатків.

Об'єкт дослідження – підприємство харчової промисловості ПАТ «Херсонська кондитерська фабрика».

Метою курсової роботи є аналіз сучасного стану та розгляд шляхів удосконалення управління якістю на ПАТ «Херсонська кондитерська фабрика».

В роботі розглянуто теоретичні основи забезпечення якості продукції, показники якості продукції; проаналізовано діяльність ПАТ «Херсонська кондитерська фабрика» з точки зору забезпечення якості продукції; показано ефективність впровадження систем управління якістю продукції в сучасних умовах, наведено розрахунок оцінки економічної ефективності заміни компонента сировини для підвищення якості продукції.

Запропоновані заходи дозволяють фабриці збільшити прибуток за рахунок збільшення ціни продукції високої якості.

Курсова робота виконана на основі матеріалів ПАТ «Херсонська кондитерська фабрика» за 20.... – 20....роки.

Додаток Г

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	с. 6
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ.....	8
1.1. Якість та конкурентоспроможність продукції	8
1.2. Управління якістю продукції на підприємстві.....	11
1.3. Оцінка якості продукції.....	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ХЕРСОНСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА» ТА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ.....	19
2.1. Коротка техніко-економічна характеристика підприємства.....	19
2.2. Аналіз асортименту та якості продукції.....	21
2.3. Організація системи управління якістю на підприємстві.....	25
РОЗДІЛ 3. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	28
3.1. Обґрунтування доцільності використання економічних методів в управлінні якістю.....	28
3.2. Оцінка економічної ефективності заміни компонента сировини для підвищення якості продукції.....	31
ВИСНОВКИ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41
ДОДАТКИ.....	43

Додаток Д

Зразок оформлення ВСТУПУ курсової роботи

ВСТУП

В ринковій економіці суб'єкти господарювання самостійно приймають рішення, розробляють стратегію свого розвитку, знаходять потрібні для їх реалізації засоби, наймають працівників, придбають обладнання та матеріали, вирішують багато структурних питань, в тому числі таких, як створення, злиття, ліквідація, розподіл, реорганізація виробничої та перебудова організаційної структури управління. Підприємства набувають рис самостійності, які характерні для умов ринкової економіки. Це вимагає значного розширення сфери управління та підвищення ефективності їх діяльності, що свідчить про актуальність обраної теми дослідження.

Теоретичні та практичні аспекти створення оптимальної системи управління підприємством, направленої на підвищення ефективності його діяльності, розробка ринково-орієнтованих стратегій його розвитку в умовах жорсткої конкуренції знаходяться в центрі уваги провідних науковців і практиків усього світу.

Значний внесок у вирішення проблеми підвищення економічної ефективності діяльності підприємства зробили як зарубіжні, так і вітчизняні вчені-економісти: Л.І. Абалкін, С.Л. Брю, Б. Голд, З.П. Дзуліт, С. Ейлон, К.Р. Макконнелл, Б.М. Мізюк, С.В. Мочерний, С.Ф. Покропивний, В.М. Рибін, Ю. Сезан, В.К. Черник, І.Б. Швець та інші.

Метою курсової роботи є визначення та обґрунтування шляхів підвищення ефективності діяльності сільськогосподарського підприємства.

Реалізація цієї мети зумовлює вирішення основних задач:

- дослідити теоретичні засади підвищення ефективності діяльності підприємства;
- охарактеризувати діяльність приватного сільсько-господарського

підприємства «Колосок»;

- дослідити структуру витрат досліджуваного підприємства;
- проаналізувати ефективність діяльності, зокрема використання матеріальних ресурсів підприємства;
- розглянути шляхи підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств;
- визначити шляхи підвищення ефективності діяльності приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок»;

Визначені завдання в тій же послідовності відобразити у висновках у вигляді абзаців на кожну задачу

Предметом дослідження є теоретичні та методичні засади, прикладні методи оцінювання та забезпечення економічної ефективності діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження виступає економічна ефективність діяльності приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок», яке спеціалізується на виробництві продукції рослинництва, її переробці, реалізації.

В роботі застосовувалися загальні методи дослідження: порівняння, статистичні угруповання, ряди динаміки, факторний аналіз.

Практичне значення обраної теми курсової роботи обумовлено тим, що аналітичні дослідження діяльності підприємства дозволяють визначити можливі напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства, що забезпечить стабільне функціонування та розвиток підприємства

Додаток Е

Зразок оформлення тексту курсової роботи

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ
МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМТСТВА

1.1. Сутність управління матеріальними ресурсами та виробничими запасами

Переваги сучасної економіки у тому, що вона не вимагає великого обсягу інформації для організації діяльності підприємницьких структур. Однією з основних задач управління підприємством є пошук шляхів найбільш ефективного використання наявних обмежених ресурсів. Необхідною умовою виробництва продукції є забезпечення його матеріальними ресурсами: сировиною, матеріалами, паливом, енергією, комплектуючими, напівфабрикатами тощо.

Система дозволяє мінімізувати довжину виробничого циклу, позбавитися з виробничих підрозділів складів матеріалів. Схема роботи системи «Канбан» наведена на рисунку 1.1.

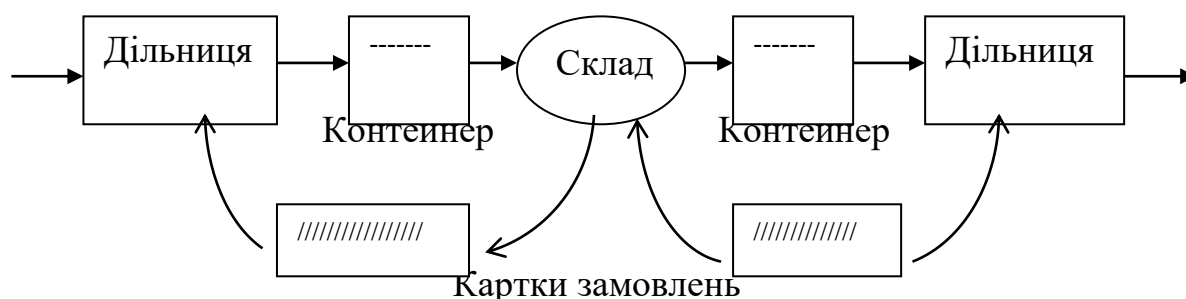

Рис. 1.1. Схема роботи системи «Канбан»

Непрямі переваги: відділ постачання виробництва дії м'яко і за

короткий час пустий контейнер знову наповнюється.

Після перевірки потреби у матеріальних ресурсах, визначають джерела їх покриття і забезпечення [8]:

- внутрішні:

- 1) очікувані залишки матеріалів;
- 2) зворотні відходи;
- 3) власне виробництво матеріальних ресурсів;

- зовнішні: матеріальні ресурси, що надходять від постачальників за укладеними договорами (контрактами).

Запроектовану й відображену в плані підприємства виробничу програму треба економічно обґрунтувати, тобто узгодити з необхідними виробничими потужностями цього підприємства, трудовими, матеріальними та інвестиційними ресурсами.

Названі положення закону сприяли створенню багатьох тисяч малих підприємств (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Показники розвитку малих підприємств

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Кількість підприємств, од.	96019	217930	233607	253791	272741	283398
Відсоток до попереднього року, %	111,9	110,6	107,2	108,6	107,5	103,9
Середньорічна кількість працівників на малих підприємствах, тис. осіб	1124,9	1709,8	1807,6	1918,5	2034,2	1928,0
Відсоток до попереднього року, %	101,9	101,9	105,7	106,1	106,0	94,8

Продовження табл. 1.1

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Кількість працівників у розрахунку на одне підприємство, осіб	12	8	8	8	7	7
Відсоток до кількості працівників підприємств, %	-	15,1	17,1	18,9	20,0	20,2
Обсягах реалізованої продукції, %	-	8,1	7,1	6,7	6,6	5,3

Як видно з таблиці, на 1 січня 2022 року кількість малих підприємств в Україні становила 283398 од., що втричі більше порівняно з 2017 роком.

Технічний стан основних виробничих фондів характеризує коефіцієнт придатності ($K_{\text{прид}}$):

$$K_{\text{прид}} = \frac{\text{ОФ}_{\text{зал}}}{\text{ОФ}_{\text{перв}}},$$

$$K_{\text{прид}} = 1 - K_{\text{зносу}} = 1 - \frac{З}{\text{ОФ}_{\text{перв}}},$$

де $\text{ОФ}_{\text{зал}}$ – залишкова вартість основних виробничих фондів підприємства, тис. грн;

$\text{ОФ}_{\text{перв}}$ – первинна вартість основних фондів, тис. грн;

$K_{\text{зносу}}$ – коефіцієнт зносу;

$З$ – знос основних фондів, тис. грн.

Необхідно також розрізняти дві форми оновлення основних фондів – екстенсивну та інтенсивну. Екстенсивне оновлення характеризує темпи збільшення обсягу експлуатованих основних фондів.

Додаток Ж
Зразок оформлення висновків курсової роботи

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних засад підвищення ефективності діяльності підприємства свідчать про важливість впровадження заходів по підвищенню ефективності діяльності підприємств усіх форм власності. Основними факторами підвищення ефективності діяльності підприємства є покращення його технічного рівня, вдосконалення управління, організації виробництва і праці, зміна обсягу і структури виробництва, оптимізація використання ресурсів підприємства та інші. За своїм змістом та завданнями пошук шляхів підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств майже не відрізняється від інших галузей економіки, проте має деякі особливості в методиці його проведення, які обумовлені специфікою цієї галузі виробництва.

Проаналізовано діяльність підприємства з якої видно, що приватне сільськогосподарське підприємство «Колосок» – досить рентабельне. Проте деякі показники рентабельності підприємства за 2015-2018 р.р. погіршилися. Зниження показників рентабельності свідчить про погіршення ефективності діяльності приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок».

Досліджено структуру витрат приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок» з якої видно, що найбільша частина витрат підприємства – це матеріальні витрати. Структура витрат на виробництво продукції за період 2015-2018 р.р. суттєво не змінилася. Розрахунок витрат на одну гривню реалізованої продукції приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок» протягом періоду 2015-2018 р.р. показав, що витрати знижуються: у 2015 році витрати на одну гривню реалізованої продукції становлять 1 грн. 12 коп., у 2016 році – 93 коп., у 2017 році – 92 коп., у 2018 році – 90 коп. Це являє собою позитивний факт, що свідчить про

покращення діяльності підприємства. Проте на підприємстві є резерви зниження собівартості продукції. Можливе зниження витрат на одну гривню реалізованої продукції на приватному сільськогосподарському підприємстві «Колосок» за рахунок оптимізації витрат на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи, за рахунок зменшення суми річних амортизаційних відрахувань шляхом удосконалення амортизаційної політики та за рахунок зниження інших операційних витрат підприємства дорівнює 0,07 грн.

Проаналізовано ефективність використання матеріальних ресурсів, який показав, що матеріалоємність продукції приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок» зменшилася, матеріаловіддача – зросла, а валовий прибуток у розрахунку на одну гривню матеріальних витрат – збільшився. Зменшення матеріалоємності продукції підприємства і зростання матеріаловіддачі та валового прибутку у розрахунку на одну гривню матеріальних витрат – це позитивний фактор в діяльності приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок».

Запропоновано шляхи підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств за рахунок: поліпшення використання землі і підвищення її родючості, впровадження комплексної механізації та автоматизації виробництва, раціональне використання виробничих фондів і трудових ресурсів підприємства, впровадження інтенсивних і ресурсозберігаючих технологій, підвищення якості і збереження виробничої продукції, широке використання прогресивних форм організації виробництва й оплати праці, оренди, як нової прогресивної форми господарювання, розвиток сільськогосподарського виробництва на основі різноманітних форм власності і видів господарювання та створення для них рівних економічних умов, необхідних для самостійної та ініціативної роботи. Сорт є найбільш надійним і екологічно вигідним фактором підвищення урожайності і якості зерна сільськогосподарських підприємств. В умовах інтенсифікації зернового виробництва значення правильного підбору сорту з урахуванням його біологічних особливостей, природно-кліматичних і

грунтових умов, а також призначення зерна набагато збільшилося. Щоб поліпшити економічні показники вирощування зерна слід ефективніше використовувати наявні ресурси, тому що в основному це робиться вкрай незадовільно. Добрива значно краще використовуються при застосуванні інтегрованого захисту рослин: без захисту посівів добрива підвищували урожай зерна пшениці лише на 3-6 ц/га, а із захистом – на 8-12 ц/га.

На основі дослідження діяльності підприємства визначено шляхи підвищення ефективності діяльності приватного сільськогосподарського підприємства «Колосок», зокрема збільшення обсягів виробництва і реалізації продукції на 15 % забезпечить зростання прибутку підприємства на 837,75 тис. грн.; за рахунок зменшення витрат на одну гривню реалізованої продукції на 0,07 грн. прибуток підприємства зросте на 1210,48 тис. грн. Реалізація запропонованих заходів дозволить приватному сільськогосподарському підприємству «Колосок» отримати додатковий прибуток в сумі 2048,23 тис. грн. і збільшити рентабельність продукції на 11,8%.

Додаток 3

Приклади оформлення літературних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 3. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 4. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 5. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 6. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін.

	Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

	5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

	- ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. - ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	- Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. - Андиперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. - Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. - Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. - Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	- Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. - Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. - Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. - Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. - Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivvydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.
--------------------	---